

Norra Sunnersta

Sammanfattning Visionsworkshop 1

Datum	2023-04-04
Plats	Uppsala stadshus
Deltagare	Uppsala Akademiförvaltning, Uppsala kommun
Processledare	Strategisk Arkitektur

Dokumentet utfört den 2023-04-21 av Strategisk Arkitektur

Rev. 2023-05-08

Visionsworkshop 1

I detta underlag redovisas sammanfattningen av visionsworkshop 1. Workshopen genomfördes i Uppsala stadshus och deltagare var Uppsala kommun, Uppsala Akademiförvaltning och Strategisk Arkitektur som ledde övningen.

Visionsarbetet pågår parallellt med Medborgarforumen 1-3 vilket ger en iterativ process, ökad gemensam kunskap hos och mellan medborgare, kommun och utvecklare.

Genom att föra samman Uppsala Akademiförvaltning och kommunen, och tillsammans i nära dialog, tala om knäckfrågor, kvaliteter och utveckla projektets vision, skapas ett välförankrat och realistiskt projekt.

Visionens värdegrund ska leda det fortsatta projekt- och planarbetet och ge en smidigare resa i senare skeden. Arbetet har krävt att deltagare i respektive grupp satt av tid för att beslutsunderlag ska bli så genomarbetat och förankrat som möjligt.

Visionsarbetet omfattar planering och framtagande av underlag till två workshops (VWS1 och VWS2) som syftar till att:

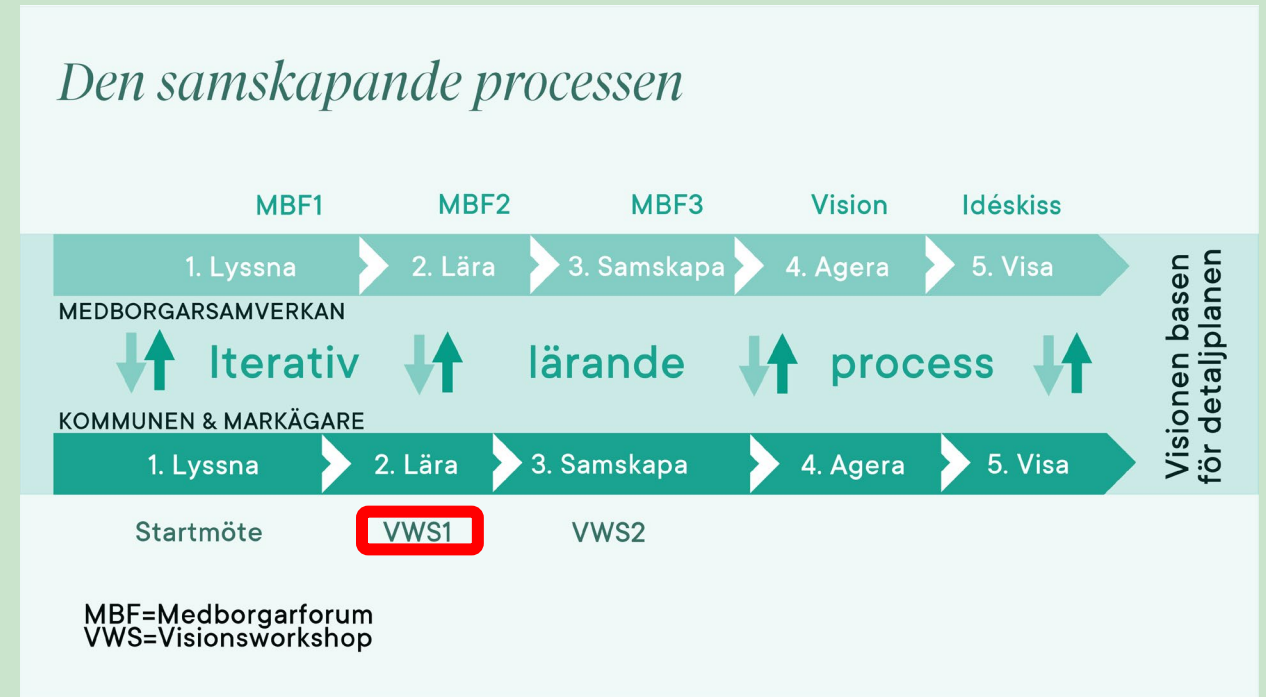
- Höja kunskapen och inspireras
- Definiera tillsammans
- Pröva konsekvenser (VWS2)

Om visionsstyrd stadsutveckling

Traditionellt stadsutvecklingsarbetet bedrivs ofta över lång tid och i olika skeden. I visionsstyrd stadsutveckling har vi vänt på ordningen. Innan det traditionella detaljplanearbetet tar vid och innan vi ritat ett enda streck vill vi fördjupa dialogen med dig som är medborgare, verksam i kommunen, markägare eller intressent. Allt för att skapa gemensamma visioner och lära av varandra.

Vår utgångspunkt är att lyssna in och förstå behoven som finns inför kommande utveckling av Norra Sunnersta, både avseende de kvaliteter du uppskattar inom området idag och vad du tycker är viktigt att tänka på i en kommande utvecklingsprocess – samt hur du vill bli involverad i processen framöver.

Visionsstyrd stadsutveckling syftar även till att bygga en positiv platsidentitet, för er som bor och verkar i området idag och även för de som vill bo och verka där i framtiden. Dialogen ökar lärandet hos deltagarna kring stadsbyggande och dess förutsättningar, vilket skapar förståelse och förtroende för den framtida utvecklingen. Processens syfte är jobba brett och inkluderande samt att fånga upp åsikter från er medborgare. Det visionsstyrda arbetet omfattar en serie av medborgarforum och workshops med medborgare, aktörer och kommunen i en samskapande process.

Dokumentet är en sammanställning av den rödmarkerade delen i processen

ÖVNING 1

Framtidens Norra Sunnersta

Hur kan Norra Sunnersta utvecklas till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen? Vad är en hållbar stadsdel för dig?

Det tilldelades två teman per grupp och ett antal bilder. Övningen bygger på att grupperna använder bilder med kompletterande/beskrivande texter (post-it) för att kommunicera deras tankar och idéer kring hur Norra Sunnersta skulle kunna utvecklas i framtiden, med utgångspunkt i gruppernas teman.

Bilderna och texterna fästes därefter på kartongen efter hand grupperna arbetat fram sina tankar. Det går att koppla idéer/tankar till en specifik plats i området, då har gruppen skrivit en siffra på bilden och fäst en lapp med motsvarande siffra på kartan.

Efter övningen presenterade grupperna sina resultat för de andra grupperna.

Henrik Ljungman
Anna Wyn-Jones Frank
Torbjörn Axelsson

Grupp 1a - Bebyggelse och bostadsgårdar

Lägre bebyggelse i östra området – Östra och västra områdena ser olika ut och har olika förutsättningar för bebyggelse. I östra området består marken av lera med grundvattenproblematik, vilket gör att ny bebyggelse måste vara lägre. Delen av planområdet precis intill Fyrisån går inte att bebygga. Det känns också naturligt att det östra området, som är mer platt, skapa en koppling i skala mot det befintliga området i öster.

Högre bebyggelse i västra området – Västra området har en mer varierad topografi och även ett flerbostadshusområde ligger i anslutning till en del. Det varierande landskapet skapar förutsättningar för flerbostadshus. Det är dessutom troligtvis stabilare markförhållanden än i den östra delen. Det är viktigt att ta hänsyn till att integrera flerbostadshusen i landskapet. Området skiljer sig i karaktär från det östra mer platta området.

Integration via platsbildningar – Går det att på olika sätt möjliggöra möten i västra området, via skola, park och platsbildningar vid skogen. Går det att även att här skapa olika upplåtelseformer.

Pub/kvartersrestaurang och sociala mötesplatser – Det saknas den typen av lokal service. Det kräver att det är ett mysigt läge dit man vill ta sig, kan ligga både centralt i området vid Dag Hammarskjölds väg och t.ex. i den lilla slutningen vid Rosenvägen.

Kopplingar till kollektivtrafiken – Viktigt att ha med sig framtida kopplingar till framtida kollektivtrafik upp mot Ultuna.

Trädallé längs Dag Hammarskjölds väg – Utvecklingen av Dag Hammarskjölds väg med alléträd vid planområdet. Det finns en tradition av trädalléer redan i Uppsala. Alléträd syns även på historiska kartor vid den äldre gårdsbebyggelsen. En del av riksintresset är just sektioneringen, att det är sekvenser av bebyggelse, åkermark och allé.

Lågt och tätt med samutnyttjande – Det finns en utmaning i att föreslå en låg skala samtidigt som det finns en ambition kring att tillföra många bostäder. Kan svaret vara lågt och tätt? Via radhus och mindre trädgårdsenheter där man snarare satsar på gemensamma gårdar.

Gemensamma gårdar för odling – Föreslås vi något lågt och tätt kan det tillskapas kvaliteter via gemensamma gårdar, som blir en kvalitet för barnfamiljer. Samtidigt kan det bli ett intressant möte mot gatan med något lågt och tätt. Trädgårdsstaden visar på många bra exempel i hur bebyggelse kan möta gatan.

Olika boendeformer för flera skeden i livet – Olika typer av boenden kan tillföras, som seniorlägenheter, kollektivboende mm.

Övning 1: Framtidens Norra Sunnersta

Grupp 1

Tema: Bebyggelse + Bostadsgårdar

Hur kan Norra Sunnersta utvecklas till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen? Vad är en hållbar stadsdel för dig?

Ni har tilldelats två teman och ett antal bilder. Övningen bygger på att ni använder bilder med kompletterande/beskrivande texter (post-it) för att kommunicera era tankar och idéer kring hur Norra Sunnersta skulle kunna utvecklas i framtiden, med utgångspunkt i era teman.

Fäst bilderna och texterna på denna kartong under hand ni arbetar. Om ni vill koppla era idéer/tankar till en specifik plats i området, skriv en siffra på bilden och fäst en lapp med motsvarande siffra på kartan. Efter att ni färdigställt övningen presenteras den för de andra grupperna.

Skriv era namn:

KATEGORI:
1 LÅGT
TÄTT 1

1 TRÄDGÅRDS
STAD

Gemensamma gårdar för odling –
Föreslås vi något lågt och tätt kan det tillskapas kvaliteter via gemensamma gårdar, som blir en kvalitet för barnfamiljer. Samtidigt kan det bli ett intressant möte mot gatan med något lågt och tätt. Trädgårdsstaden visar på många bra exempel i hur bebyggelse kan möta gatan.

2
FÖRBOSTADS
HUS
INTEGRERADE
I LANDSKAPET

1 NÄRMAT / PRIVAT
2 GEMENSAMT
KVARTER
3 PARK

UTEMILJÖ
I STIKA
HIERARKI
"RADHUS"
TÄTT

Lågt och tätt med samutnyttjande – Det finns en utmaning i att föreslå en låg skala samtidigt som det finns en ambition kring att tillföra många bostäder. Kan svaret vara lågt och tätt? Via radhus och mindre trädgårdsenheter där man snarare satsar på gemensamma gårdar.

3
NATURMARK
VÄT MARK /
SPÅNBEK

4
INTEGRATIONS
PERSPEKTIV
SOCIALA MÖTESPLATS
SKOLA / PARK

5
ÄLDRE/
SENIOR BOENDE

6
SERVICE /
PUB /
KVARTERSKROG

7
STADSGATA
D. H. VÄG
ALLETRÄD

Grupp 1

- 1 Trädgårdsstad
- 2 Flerbostadshus integrerade i landskapet
- 3 Går inte att bygga i denna yttre del pga. vattenförhållandena
- 4 Integrationsperspektiv, sociala mötesplatser för skola/park
- 5 Äldre-/seniorboende
- 6 Service/pub/kvarterskrog
- 7 Stadsgata med alléträd längs Dag Hammarskjölds väg

Andreas De Jounge

Jan Ytterborn

Grupp 2a - Den levande gatan + Mötesplatser, lek, parker och torg

Den gröna kajen mot Bäcklösadiket – Det föreslås en slags highline, som en brygga mot det gröna. Den ligger mot det öppna landskapet och blir en offentlig plats. En bok som refereras till detta är enligt en deltagare "kaj mot det gröna". I slutändan av kajen kan man koppla ihop det med Liljekonvaljholmen och även Fyrisån tillgängliggörs.

Låna av landskapsrummet norrut – Det finns ett begrepp inom japansk arkitektur om att låna av landskapet. Det kan vara spännande i mötet med landskapet mot Bäcklösadiket, för där vet vi att det inte kommer bebyggas. Det kan ge upplevelsen av en större grönstruktur, även om vi inte kan programmera den.

Hybridzoner för en grön levande gata – Att nyttja fasaderna och förgårdsmarkerna för att skapa hybridzoner, de som bor här kan då berika livet på gatan.

Mobilitet ur flera aspekter – Det är viktigt att förutom cykel främja andra mobilitetslösningar som t.ex. kollektivtrafik. Alla har inte en naturlig relation till cykeln.

Att odla nära hemmet – Förgårdsmark och gårdar kan hjälpa att få in grönska gaturummet. Dessutom skulle förgårdsmarken kunna odlas på. Odlingslandskapet kan få en ny tappning via gemensamma växthus och odlingslotter. Framtiden kanske är mycket av en egen livsmedelsproduktion. Att det här även kan bli en pedagogisk odling för alla att ta del av.

Lekplatser i olika utformning och för olika målgrupper – Kan vi skapa en stadsdel där bilar inte prioriteras? Så kanske blir naturligt att kunna nyttja gatan, för barn att leka på den. Att ha lekplatser i skogen, där det inte är så ordnat, kan vara mer inbjudande för alla åldrar, även äldre människor. Viktigt att inte bara tänka barn när det kommer till lekplatser.

Centrumet med lokalen – kan det finnas några få väl valda platser för kommersiella lokaler.

Skapa ett djup i stadsbilden – Det går att skapa en känsla av rumslighet i gaturummet. Att gå från gata till gård, gård till trappa, trappa till hem kan skapa ett djup i miljön.

Multi purposeytor för bättre samnyttjande – Det är viktigt med multi purpose-tytor där man nyttjar samma plats till flera saker.

Övning 1: Framtidens Norra Sunnersta

Grupp 2

Tema: Den levande gatan + Mötesplatser, lek, parker och torg

Hur kan Norra Sunnersta utvecklas till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen? Vad är en hållbar stadsdel för dig?

Ni har tilldelats två teman och ett antal bilder. Övningen bygger på att ni använder bilder med kompletterande/beskrivande texter (post-it) för att kommunicera era tankar och idéer kring hur Norra Sunnersta skulle kunna utvecklas i framtiden, med utgångspunkt i era teman.

Fäst bilderna och texterna på denna kartong under hand ni arbetar. Om ni vill koppla era idéer/tankar till en specifik plats i området, skriv en siffra på bilden och fast en lapp med motsvarande siffra på kartan. Efter att ni färdigställt övningen presenteras den för de andra grupperna.

Skriv era namn:

JAN & ANDBRIS

STÄL INTE SVARET PÅ ALLT. KULLERUTEMPERKEN MÅSTE FUNGERA

HÄRVIDZAVEN / FÖRÄNDRSMARK

HÄRSTIKRETON DÄR H SE PRÖVARE PÅ VÄRDA

UTBLICK MOT DET ÖPPNA LANDSKAPET "KÄJ MOT DET GRÖNA"

GRÖNSKA, PLATS FÖR UMGÄNGE LEVANDE MINICOMMUN

NÄRMA VÄRDA VÄRDEKOMPETTER / REST / CAFE

FUKTSTÄD I SAMMÅLJÖD

FÖRESKRÄN SIN MÖTESPLATS MED LITETEN ARCHITECTURE

Allt bilfria gator

ÖPPNINGSARBETEN I NY TJUKNING
← TILLSAMMAN / COMMUNITY. LÖVNO KÄRLEKENS

MATERIALIN I OLIKA DELAR AV GATAN VÄRDEKOMPETTER

Gatan är till för alla. Även lek.

DELVIS ÖPPNINGSARBETEN I LANDSKAPET GER ANSLUTNING GATOR.

REGIONS EGEN LÄSNINGSFÖRSÖKAN PEDAGOGISK ODLING

LEK I SKOLEN

KÄJ MOT DET GRÖNA - BRYLLUP / SPÅNK LÄNK TUNN - GRANS.

Kontroll dag/temperatur och vattentillstånd som hjälp vid ett i stort. Stora fusa punkter i området.

Många mötesplatser på många platser och olika utformningar

LEK FÖR ALLA ÅLDER.

BILDEN FÖRESKRÄN EN SPORTHALL - SAMLING ÅRET PÅT PÅSTÄNS VID SKOLA.

Mötesplatser i samband till tillfälligt. - SKULLE KUNNA VARA EN INOMHUSPLAN. LEVANDE COMMUNITY

TRAD I GATA

LÄGG PÅ LÄTTA GATA TILL GRÖD GRÖD TILL TRÄVA TRÄVA TILL HÖG DJUP I ARCHITECTUREN

GRÖNLIVS GATV

Grupp 2

Den gula kanten av post-it's illustrerar kajen mot det gröna, som bryggor, inspirerat av den japanska traditionen om att låna från landskapet

30 Eftersom hastigheten kommer sänkas norrut vid Bäcklösa så blir hastighetsdelen så kort, så frågan är om inte hela sträckan mellan Bäcklösa och Sunnersta ska föreslås sänkas till 30 kvm/h?

Grupp 3a - Rekreation och friluftsliv + Trafik, gator och parkering

Två områden med olika karaktär - Det är olika karaktär på områdena. Det bergiga Sunnersta och det platta ner mot ån, som också är ett ganska smalt område.

Skapa portar ut till omgivningen - kopplingar till Å-rummet som en rekreativ oas. Hur mycket kan man tillskapa i naturreservatet t.ex. i form av spänger och stigar? Kopplingar till Gula stigen. Portar ut mot naturen. Kopplingar mellan områdena.

Placemaking tidigt för att levandegöra området - Är något som fungerar på många ställen. Kan vi ha något lokalt t.ex. bondens marknad tidigt, för att sätta området på kartan. Samt lek- och aktivitetsmiljöer så att man naturligt åker hit innan.

Barriärer som behöver överbyggas - Dag Hammarskjölds väg som barriär och hur vi överbrygga den. Rosenvägen är också en barriär där vi behöver studera kopplingarna.

Synliggör kollektivtrafiken och stärk cykelstråken - Avståndet från det här området till kollektivtrafiken. Kan man stärka det och göra det mer attraktivt. T.ex. cykelstråket längs Dag Hammarskjölds väg som är prioriterat, kan man göra det mer trevligt att cykla där? Viktigt att ta hänsyn till framtida kollektivtrafikplatser och kopplingar dit. Sunnersta har generellt dålig kollektivtrafik. Viktigt med mobilitetsåtgärder vid framtida stationer, t.ex. stora cykelparkeringar.

En mjuk övergång mellan befintligt och nytt - Kopplingen och gränsen mellan befintligt och nytt, kan man göra den gränsen mindre skarp och mer attraktiv. En mjukare övergång till det nästa.

Mindre mobilitetsanläggningar - Det är inte läge för stora mobilitetsanläggningar i projektet. Det skapas otrygghet i större p-hus. Vi behöver jobba med mindre enheter. Det är viktigt med skalan.

Ett boende anpassat för platsen - Boende nära Fyrisån och naturen. Att locka med ett livsstilsboende, något nära skogen, Fyrisån som möjliggör för ett aktivt liv. Det kan också handla om områdets karaktär för att främja odling.

Övning 1: Framtidens Norra Sunnersta

Grupp 3

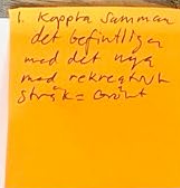
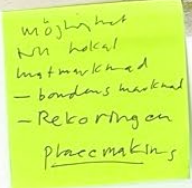
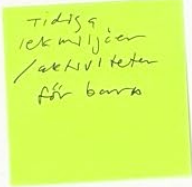
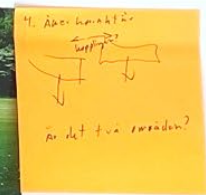
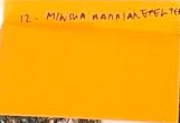
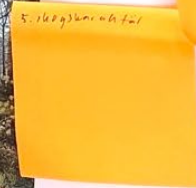
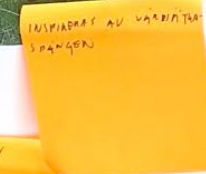
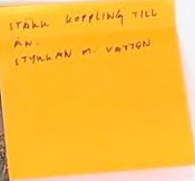
Tema: Rekreation och friluftsliv
+ Trafik, gator och parkering

Hur kan Norra Sunnersta utvecklas till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen? Vad är en hållbar stadsdel för dig?

Ni har tilldelats två teman och ett antal bilder. Övningen bygger på att ni använder bilder med kompletterande/beskrivande texter (post-it) för att kommunicera era tankar och idéer kring hur Norra Sunnersta skulle kunna utvecklas i framtiden, med utgångspunkt i era teman.

Fäst bilderna och texterna på denna kartong under hand ni arbetar. Om ni vill koppla era idéer/tankar till en specifik plats i området, skriv en siffra på bilden och fäst en lapp med motsvarande siffra på kartan. Efter att ni färdigställt övningen presenteras den för de andra grupperna.

Skriv era namn:

Grupp 3

- 1 Koppla samman det befintliga med det nya med rekreativt grönt stråk
- 2 Bostäderna kan vara livsstilsboende, naturnära, utformningen och skalan
- 3 Interagera med vattnen. Stärk kopplingen till Fyrisån. Styrkan med vattnet nära. Inspireras av Vårdsåtra-spången
- 4 Åkerkaraktär
- 5 Skogskaraktär
- 6 Det befintliga plattare bostadsområdet har en karaktär och status
- 7 Det befintliga bergiga bostadsområdet har en annan karaktär och status
- 8 Överbrygga Dag Hammarskjölds väg som barriär
- 9 Synliggöra och skapa attraktivitet för koppling till det nya kollektivtrafikstråket
- 11 Portar ut mot naturreservatet
- 12 Minska barriäreffekten

ÖVNING 1

Sammanfattning koncept

- Lägre bebyggelse i östra området
- Högre bebyggelse i västra området
- Integration via platsbildningar
- Pub/kvartersrestaurang och sociala mötesplatser
- Kopplingar till kollektivtrafiken
- Trädallé längs Dag Hammarskjölds väg
- Lågt och tätt med samnyttjande
- Gemensamma gårdar för odling
- Olika boendeformer för flera skeden i livet
- Den gröna kajen mot Bäcklösadiket
- Låna av landskapsrummet norrut
- Hybridzoner för en grön levande gata
- Mobilitet ur flera aspekter
- Att odla nära hemmet
- Lekplatser i olika utformning och för olika målgrupper
- Centrumet med lokalen
- Skapa ett djup i stadsbilden
- Multi purposeytor för bättre samnyttjande
- Två områden med olika karaktär
- Skapa portar ut till omgivningen
- Placemaking tidigt för att levandegöra området
- Barriärer som behöver överbyggas
- Synliggör kollektivtrafiken och stärk cykelstråken
- En mjuk övergång mellan befintligt och nytt
- Mindre mobilitetsanläggningar
- Ett boende anpassat för platsen

ÖVNING 2

Knäckfrågor

Vad är avgörande för att lyckas göra Norra Sunnersta till en attraktiv stadsdel som kompletterar det aktuella området?

Uppsala växer och Norra Sunnersta ska utvecklas. Grupperna har precis beskrivit vad ett attraktivt bostadsområde kan vara som kompletterar och berikar platsen.

Vilka frågor tycker gruppen är avgörande för att utvecklingen ska bli verklighet i Norra Sunnersta och varför? Grupperna har utgått från en inspirationslista. Denna har stryks, kompletterats och utvecklats. Knäckfrågor gruppen funnit har sedan listats. Tre-fyra knäckfrågor har prioriterats.

Inspirationslista

- Parkering och mobilitet
- Mötesplatser
- Grönska, planteringar och ekosystemtjänster
- Kopplingar mellan det befintliga och nya
- Folkliv
- Gatuverksamheter (butiker, restauranger/caféer, kontor)
- Materialval i gator, parker och fastigheter
- Höjdvariation i bebyggelsen
- Tydliga entréer mot gatan
- Varierad bebyggelse
- Variation i upplåtelseformer
- Utveckla stråk och parkmiljöer
- Hållbarhet på riktigt
- Starka överenskommelser mellan kommun och utvecklare
- Bred medborgarförankring
- Kommunalt ansvar för de offentliga platserna
- Aktörer
- Markanvändning
- Satsningar på service/handel
- Upplåtelseformer
- Hyresnivåer
- Bevarandefrågor
- Flöden (bil, cykel, gång)
- Ambitionsnivå
- Täthet

Grupp 2b

Andreas De Joune
Claes Larsson
Jan Ytterborn

Övning 2: Knäckfrågor

Vad är avgörande för att lyckas göra Norra Sunnersta till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar den aktuella platsen?

Uppsala växer och Norra Sunnersta ska utvecklas. Ni har precis beskrivit vad ett attraktivt bostadsområde kan vara som kompletterar och berikar platsen. Vilka frågor tycker ni är avgörande för att utvecklingen ska bli verklighet i Norra Sunnersta och varför?

Utgå från listan nedan. Stryk, komplettera, utveckla eller lägg till! Lista de knäckfrågor ni finner viktiga. När det är 5 minuter kvar på övningen, prioritera de tre-fyra knäckfrågor som ni tycker är extra viktiga.

Inspirationslista:

- Kommunalt ansvar för de offentliga platserna
- Markägande
- Aktörer
- Markanvändning
- Satsningar på service/handel
- Upplåtelseformer
- Hyresnivåer
- Bevarandefrågor
- Flöden (bil, cykel, gång)
- Ambitionsnivå
- Täthet
- Parkering och mobilitet
- Mötesplatser
- Grönnska, planteringar och ekosystemtjänster
- Kopplingar mellan det befintliga och nya
- Levande gator
- Gatuverksamheter (butiker, restauranger/caféeer, kontor)
- Materialval i gator, parker och fastigheter
- Höjdvariation i bebyggelsen
- Tydliga entréer mot gatan
- Varierad bebyggelse
- Variation i upplåtelseformer
- Utveckla stråk och parkmiljöer
- Hållbarhet på riktigt
- Starka överenskommelser mellan kommun och utvecklare
- Bred medborgarförankring

ATTRAKTIV

PLATSEN

PLATSEN

Prioriterade knäckfrågor:

Kommentarer:

① LEVANDEGÖRA PLATSEN RÖDAN NU!
"PLACEMAKING"

POSITIV KÄNSLA FÖR PLATSEN / LÄRA SIG PLATSEN.

UTVECKLA STRÅK & PARKMILJÖER

HUR KAN KOMMUNEN FÖR ÅN FÅ DET TILLT.

② AMBITIONSNIVÅ / AKTÖREN. (KVALITET - AMBITION)
MARKANVIS. KVAL.

KOPPLINGAR MELLAN DET BEFINTLIGA & NYA

PARKERING & MOBILITET.

③ HÅLLBARHET PÅ RIKTIGT

TÄTHET / BEKLEPPET MÅSTE ARBEJAS MED

Grupp 3b

Henrik Ljungman
Torbjörn Axelsson
Hugo Barcelona

Övning 2: Knäckfrågor

Vad är avgörande för att lyckas göra Norra Sunnersta till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar den aktuella platsen?

Uppsala växer och Norra Sunnersta ska utvecklas. Ni har precis beskrivit vad ett attraktivt bostadsområde kan vara som kompletterar och berikar platsen. Vilka frågor tycker ni är **avgörande** för att utvecklingen ska bli verklighet i Norra Sunnersta och **varför**?

Utgå från listan nedan. Stryk, komplettera, utveckla eller lägg till! Lista de knäckfrågor ni finner viktiga. När det är 5 minuter kvar på övningen, **prioritera** de tre-fyra knäckfrågor som ni tycker är extra viktiga.

Inspirationslista:

- Kommunalt ansvar för de offentliga platserna
- Markägande
- Aktörer
- Markanvändning
- Satsningar på service/handel
- Upplåtelseformer
- Hyresnivåer
- Bevarandefrågor
- Flöden (bil, cykel, gång)
- Ambitionsnivå
- Täthet
- Parkering och mobilitet
- Mötesplatser
- Grönska, planteringar och ekosystemtjänster
- Kopplingar mellan det befintliga och nya
- Levande gator

- Gatuverksamheter (butiker, restauranger/ caféer, kontor)
- Materialval i gator, parker och fastigheter
- Höjdvariation i bebyggelsen
- Tydliga entréer mot gatan
- Varierad bebyggelse
- Variation i upplåtelseformer
- Utveckla stråk och parkmiljöer
- Hållbarhet på riktigt
- Starka överenskommelser mellan kommun och utvecklare
- Bred medborgarförankring

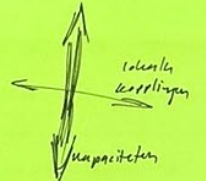
Prioriterade knäckfrågor:

TRAFIK - KAPACITETS-
BRIST. VISA PÅ ATT
DET GÅR ATT BYGGA

EN AVVÄGNING MELLAN
EFFEKT OCH KOSTNAD

Kommentarer:

SKOLA + FÖRSKOLA
BEHÖVS

KAJ. VEM ANSVAR
FÖR DET?
KVALITET ATT TA
SIG UT, BÅT STRUKTUR
FÖR DET.

RÖRA SIG LÅNGT
ÄVEN LANDSVÄGET,
DEFINIERA VILKET
STRÅK -
SAMMANHÅLLANDE
PLANLÅGT ALLMÄN PLATS

"Bred medborgarförankring, det är verkligen en knäckfråga för att det här ska lyckas. Väldigt stor potential om det lyckas"

ÖVNING 3

Knäckfrågor - Ansvar

Vem ansvarar för att området utvecklas mot en attraktiv stadsdel på Sunnerstabornas villkor?

Grupperna har i övning 2 beskrivit de knäckfrågor som är avgörande för att Norra Sunnersta ska bli ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen.

I övning 3 beskriver grupperna hur de tycker att respektive knäckfråga ska hanteras och hur ansvarsfördelningen borde se ut.

Gruppen har fått ta ställning till hur varje knäckfråga hanteras enligt följande frågor:

1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?
2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?
3. Vem bör ansvara för och finansiera åtgärderna?
4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga...)

Grupp 1b

Anna Wyn-Jones Frank
Curt Malmenstedt

REFERAT UR WORKSHOPEN

Alla fyra punkterna är viktiga: **Kopplingar mellan befintliga och nytt, grönska mm., flöden och kollektivtrafik samt varierad bebyggelse.** Knäckfrågorna har mycket stor potential och är genomförbara. Vi är beroende av det som finns omkring och andra markägare och aktörer som måste finnas med i de avseendena.

Genomgående när det gäller ansvarsfrågan så är det ett delat ansvar, men i olika proportioner, när det gäller olika delar i projektet. När det kommer till kollektivtrafiken så har regionen rådighet. Bebyggelsens utformning, som varierad bebyggelse, är UAF främst ansvariga för. Vi kan ju genom vilka vi jobbar vidare med som framtida byggherrar styra utformningen.

Sen är det olika aspekter av ansvar, planskede, anläggningskede och drift. Kommunen är bra på att vara kravställare, så att man uppnår den goda nivå som förväntas. Men hur får vi med oss de andra aktörerna, entreprenörerna som ska bygga det här? Här kanske det måste ske via försäljningsavtal? Det finns olika utmaningar och möjligheter, med att kravställa framtida byggherre. Man får jobba på olika sätt för att lösa det där, inte bara avtalsmässigt kanske.

Övning 3: Knäckfrågor och ansvar

Vem ansvarar för att lyckas göra Norra Sunnersta till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar den aktuella platsen?

Ni här i övning 2 beskrivit de knäckfrågor ni tycker är avgörande för att Norra Sunnersta ska bli ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen. Beskriv hur ni tycker att respektive knäckfråga ska hanteras och hur ni tycker att ansvarsfördelningen borde se ut! Skriv i vänsterspalten vilken knäckfråga det gäller och fäst sedan post-its med svar på de respektive frågorna.

Era knäckfrågor	1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?	2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?	3. Vem bör ansvara för och finansiera åtgärderna?	4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga...)
1 KOPPLINGAR MELLAN BEF. OCH NYTT	MYCKET STOR	JÄ, INOM OMRÅDET MEN MER OKLART MOT BEF.	DELAS MELLAN UAF OCH KOMMUN/FRAMTIDA DRIFT?	
2 GRÖNSKA M.M.	MYCKET STOR	JÄ	INOM KVARTER: BYGGHERREN I ÖVRIGT DELN. MELLAN UAF OCH KOMMUN	
3 FLÖDEN, KOLLEKTIVTRAFIK	MYCKET STOR	JÄ, KOLLEKTIVTRAFIK REGIONEN	DELAS MELLAN KOMMUNEN OCH UAF KOLLEKTIVTRAFIK REGIONEN	
4 VARIERAD BEBYGGELSE	MYCKET STOR	JÄ	I FÖRSTA HAND UAF	

Grupp 1

Skriv era namn:

Grupp 2b

Andreas De Joune
Claes Larsson
Jan Ytterborn

REFERAT UR WORKSHOPEN

Gruppen började med att se över inspirationslistan och mycket var viktigt. Men knäckfrågorna blev tre prioriterade:

1. Bred medborgarförankring. Det är verkligen en knäckfråga för att det här ska lyckas. Veldig stor potential om det lyckas. Åtgärderna måste vara genomförbara om det ska lyckas. Vi gör ju det nu. Det är gemensamt ansvar mellan UAF och kommunen om det ska lyckas.

2. Ambitionsnivå kopplat till aktörer. Vem ansvarar för hållbarhet på riktigt? Aktörer, kanske UAF:s fråga, men hållbarhet är bådas ansvar.

3. Bred medborgarförankring - Det går att levandegöra platsen redan nu, göra den känd och använd. Det hänger ihop med medborgarförankringen att skapa en positivt känsla för vad som är på gång här och att man lär känna platsen. Vi måste få tillgång till marken isåfall. Framförallt är det UAF:s ansvar.

lanspråktagandet av åkermarken - En knäckfråga för projektet och lämpligheten ska prövas av länsstyrelsen. Kommunen har utvecklas en FÖP och gett planbesked för området och intresse finns att bygga här, men frågan behöver prövas.

Övning 3: Knäckfrågor och ansvar

Vem ansvarar för att lyckas göra Norra Sunnersta till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar den aktuella platsen?

Ni har i övning 2 beskrivit de knäckfrågor ni tycker är avgörande för att Norra Sunnersta ska bli ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen. ansvarsfördelningen borde se ut! Skriv i vänsterspalten vilken knäckfråga det gäller och fast sedan post-its med svar på de respektive frågorna.

Beskriv hur ni tycker att respektive knäckfråga ska hanteras och hur ni tycker att

Era knäckfrågor	1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?	2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?	3. Vem bör ansvara för och finansiera åtgärderna?	4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga...)
Levandegöra platsen, redan nu.	Stor potential - Positiv känsla - Lär känna platsen	Ja (?)	UAF	Rimlig kostnad - Stor nytta
Ambitionsnivå / aktörer (Kvalitet / Hållbarhet)	Stor potential	Ja	ansvar för = Gemensamt	Stor nytta - hög kostnad
1. Bred medborgarförankring	ukt stor	måste vara!	UAF, UK	Stor nytta - rimlig kostnad

Grupp 2
Skriv era namn: _____

Åkermarken - LST

Grupp 3b

Henrik Ljungman
Torbjörn Axelsson
Hugo Barcelona

REFERAT UR WORKSHOPEN

Upplåtelseformer är en knäckfråga, att tillåta 30 % hyresrätter, hur viktigt är det för kommunen? UAF tror det går att genomföra. Det är ett samarbete, men slutligen inget som kommunen kan styra via detaljplan, så i slutändan hamnar frågan hos UAF. Det blir en fråga att ha med sig i projektet.

Hållbarhet på riktigt - Kan detaljplanen ha krav på solceller på taket, det kan vara ett sätt att skapa en hållbar utveckling. Att ta höjd för att energi kan lagras gemensamt, som en energigemenskap. Även en värmepump som tar upp kyla/värme från Fyrisån, är det möjligt att pröva? Vad avser egentligen hållbarhet på riktigt? Det finns ett intresse att jobba vidare med frågan, eventuellt skapar det också mindre belastning på övrig infrastruktur. En vätgas anläggning kan också vara ett sätt att generera energi. Ett exempel på energilösning är Sigtuna stadsängar, där har de ingått avtal med E-ON. Ett annat projekt SA ritat, Tallbov, har många smarta energilösningar som t.ex. solceller med bakomliggande vatten som värms upp.

Stråk och parkmiljöer, både inne i området och kopplingarna ut ur området. Där det ligger ett delat ansvarsområde i en sån lösning.

Teknisk försörjning generellt. El- eller fjärrvärme till området finns inte. Spillvatten är inte uppbyggt. Det grundläggande i det hela, kanske kommunen som får styra det hela. Dagvatten är också en sådan punkt.

Övning 3: Knäckfrågor och ansvar
Vem ansvarar för att lyckas göra Norra Sunnersta till ett attraktivt bostadsområde som kompletterar den aktuella platsen?

Ni har i övning 2 beskrivit de knäckfrågor ni tycker är avgörande för att Norra Sunnersta ska bli ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen. Beskriv hur ni tycker att respektive knäckfråga ska hanteras och hur ni tycker att ansvarsfördelningen borde se ut! Skriv i vänsterspalten vilken knäckfråga det gäller och fäst sedan post-its med svar på de respektive frågorna.

Era knäckfrågor	1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?	2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?	3. Vem bör ansvara för och finansiera åtgärderna?	4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga...)
Upplåtelseformer 30% hyresrätter, vad gäller?	Stor	Ja	UAF	
Hållbarhet på riktigt HÅLLBARHETSFRÅGAN SÄKILIG PARASOL - ENERGIKONOMI - GEMENSAM LAGRINGSPLATS - TA UPP VÄRME FRÅN VATTNET - VÄTGAS	Stor	Förhoppningsvis	UAF / kommun!	
Utveckla stadens parkmiljöer SÄKA ETT ATTRAKTIVT PARKMILJÖ? PARK + STRÅK? Parkskola	Stor	Ja	Kommunen / UAF	
Teknisk försörjning El, vatten, spillvatten, Dagvatten, Fjärrvärme etc	Stor potential. Anser inom området x tillslutet. - Dag H	Ja	Kommunen / UAF	Rimliga
			Kommunen ansvarar för drickning.	
			Kommunen / UAF	

Grupp 3
Skriv era namn: _____

”Vi kan ju genom vilka vi jobbar vidare med som framtida byggherrar styra utformningen”

Övning 3 - Ansvar

Vem ansvarar för att området utvecklas mot en attraktiv stadsdel på Sunnerstabornas villkor.

Ni har i övning 2 beskrivit de knäckfrågor ni tycker är avgörande för att Norra Sunnersta ska bli ett attraktivt bostadsområde som kompletterar och berikar platsen.

Beskriv hur ni tycker att respektive knäckfråga ska hanteras och hur ni tycker att ansvarsfördelningen borde se ut! Skriv i vänsterspalten vilken knäckfråga det gäller och fäst sedan post-its med svar på de respektive frågorna.

1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?
2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?
3. Vem bör ansvara för och finansiera åtgärderna?
4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga...)

Efter övning 2 och 3 kommer ni presentera ert resultat för de andra grupperna

”Genomgående är det ju ett delat ansvar mellan UAF och kommunen men i olika proportioner”

KNÄCKFRÅGOR - ANSVAR

Sammanfattning

Knäckfrågor	1. Vilken potential har knäckfrågan att bidra till Norra Sunnerstas utveckling?	2. Är åtgärderna genomförbara i det aktuella området?	3. Vem bör ansvar för och finansiera åtgärderna?	4. Vilken kostnad och nytta bedöms åtgärderna föra med sig (höga, rimliga, låga)	
Grupp 1	Kopplingar mellan befintligt och nytt	Mycket stor	Ja, inom området men mer oklart mot bef.	Delas mellan UAF och kommun. Framtida drift?	
	Grönska m.m.	Mycket stor	Ja	Inom kvarter: byggherren i övrigt delning mellan UAF och kommun	
	Flöden, kollektivtrafik	Mycket stor	Ja, kollektivtrafik regionen	Delas mellan kommun och UAF, kollektivtrafik regionen	
	Varierad bebyggelse	Mycket stor	Ja	I första hand UAF	
Grupp 2	Levandegöra platsen, redan nu	Stor potential. Positiv känsla och lära känna platsen	Ja (?)	UAF	Rimlig kostnad - stor nytta
	Ambitionsnivå/aktörer (kvaliteter, hållbarhet)	Stor potential	Ja	Ansvar för gemensamt	Stor nytta - hög kostnad
	Bred medborgarförankring	Mycket stor	Måste vara!	UAF, kommunen	Stor nytta - rimlig kostnad
Grupp 3	Åkermarken LST				
	Upplåtelseform 30 % hyresrätter, vad gäller?	Stor	Ja	UAF	
	Hållbarhet på riktigt	Stor	Förhoppningsvis	UAF, kommunen?	
	Utveckla stråk och parkmiljöer	stor	Ja	UAF, kommunen	
	Trafiklösningar	Stor potential, avser inom området, tillfarter samt Dag Hammarskjölds väg	Ja	UAF, kommunen	Rimligt
	Teknisk försörjning	Stor	Kommunens ansvarar för utredning	UAF, kommunen	

Sammanfattning visionsworkshop 1

Skala och bebyggelse

- Det är två områden med olika karaktär
- Lägre bebyggelse i östra området och högre bebyggelse i västra området är en rimlig utgångspunkt pga. olika topografiska förhållanden med mer varierande i västra delen
- Viktigt att behålla områdets karaktär, grönska och låg bebyggelse
- Lågt och tätt i form av med samnyttjande i gårdar för att ta tillvara på Sunnerstas karaktär. Radhus är effektivt då det skapar förutsättningar för täthet, låg skala och grönska
- Skapa en mjuk övergång mellan befintligt och nytt
- Ett boende anpassat för platsens kvaliteter som naturnära och möjlighet till att odla nära hemmet

Social och ekologisk hållbarhet

- Olika boendeformer för flera skeden i livet
- Barnperspektivet är viktigt för att skapa en stadsdel som passar för alla
- Det finns fastighetsägare som bygger hyresrätter med höga krav på boende och utformning
- Viktigt med fortsatt bred medborgardialog
- Klimatneutralitet är en ambition
- Mark- och grundvattenfrågor i östra området

Mötesplatser och platsbildningar

- Integrationen kan skapas via platsbildningar
- Det finns en önskan om att skapa en stadsdelspark – hur löses denna. Idag saknas det grönområden och parker i delar av området
- Låna av landskapet - Den gröna kajen mot Bäcklösadiket - Låna av landskapsrummet norrut och skapa en kaj mot det gröna i form av bryggor
- Gemensamma gårdar för odling
- Kommersiellt utbud efterfrågas i form av pub/kvartersrestaurang och sociala mötesplatser centralt mot Dag Hammarskjölds väg men även mot Rosenvägen
- Lekplatser i olika utformning och för olika målgrupper
- Multi purposeytor för bättre samnyttjande
- Placemaking tidigt för att levandegöra området. Arrangera lokal odlingsmarknad och aktivitetsmiljöer för att locka folk att besöka området
- Skapa mötesplatser och lekplatser i skogen för alla åldrar

Projektorganisation och process

- Samarbete och förankring
- Samarbete mellan kommunen UAF och andra organisationer behövs för att skapa en gemensam vision och tillgodose behoven i stadsdelen

Kopplingar och stråk

- Skapa portar ut till naturen och omgivningen. Attraktiva öppningar till stråk och naturområden, utöka å-rummet med spänger
- Ta hänsyn till kopplingar till kollektivtrafiken
- Trädallé längs Dag Hammarskjölds väg
- Hybridzoner för en grön levande gata
- Skapa ett djup i stadsbilden. Skapa djup i en boendestruktur, inte bara fasad och gata, med mötesplatser under tak som fungerar under höst och vinter
- Ta hänsyn till barriärer som behöver överbryggas vid Rosenvägen och D.H. väg
- Synliggör kollektivtrafiken och stärk cykelstråken
- Gröna ytor är avgörande för en attraktiv stadsdel
- Frukträd som gatuträd knyter an till tidigare odling och kan skapa/stärka områdets identitet samt några få urbana verksamheter föreslås

Mobilitet och trafik

- Mindre mobilitetsanläggningar
- Mobilitet ur flera aspekter - inte enbart cykel
- Trafik och hastighet är viktigt att tänka på för att skapa en trygg och säker stadsdel genom t.ex. bilfria zoner och prioritering av fotgängare och cyklister.
- Skapa en mer hållbar och levande stad med mindre biltrafik och fler cyklister

